

Informatienota

Aan: Raden en Staten Regio Zwolle
Van: Regio Zwolle Bureau
Datum: 26 maart 2024

Wij stellen u voor:

Kennis te nemen van de informatienota Regio Deal Regio Zwolle over het proces van Dealmaking (Regio Deal convenant en initiatievenboek)

Aanleiding

Op 9 februari 2024 heeft het kabinet bekend gemaakt dat het Rijk € 30 miljoen reserveert voor een nieuwe Regio Deal met Regio Zwolle om in de jaren 2024 tot en met 2028 verder te werken aan de brede welvaart in de regio. Samen met de regionale cofinanciering creëren we daarmee naar verwachting een investeringspakket van rond de € 90 à € 95 miljoen.

De Regio Deal dient een tweeledig doel: enerzijds initiatieven realiseren die de brede welvaart verstevigen. Anderzijds: de samenwerking tussen partners binnen onze regionale samenwerking en het partnerschap tussen Rijk en Regio versterken. Op die manier investeren we in concrete effecten voor inwoners en ondernemers en in een sterker regionaal en Rijk-regio partnerschap waar structureel van geprofiteerd kan worden.

Op dit moment zitten wij middenin de fase van dealmaking; in deze fase verkennen wij met elkaar welke initiatieven passen bij de brede welvaart opgaven die wij hebben. Over hoe dit proces vorm heeft gekregen hebben wij bestuurders en partners bijgepraat tijdens de Regio Zwolle Dag. De klankbordgroep Raden en Staten wordt geïnformeerd tijdens hun vergadering op vrijdag 5 april. Met deze informatienota informeren wij u schriftelijk over het proces voor de komende periode om u een beeld te geven van de mogelijkheden van het indienen van initiatieven en het inhoudelijke en financiële kader waarbinnen wordt geacteerd. Deze informatie kunt u benutten in gesprekken in uw gemeente of provincie en met initiatiefnemers die willen participeren in de Regio Deal Regio Zwolle.

Voor meer informatie verwijzen wij graag naar www.datdoetdedeal.nl waar u ook de nieuwsbrief over de Regio Deal vindt die periodiek verschijnt.

Toelichting

Met de Regio Deal investeren we de komende jaren in drie programmalijnen die cruciaal zijn voor de toekomst van de regio en van Nederland:

1. Toekomstbepalende bedrijven
2. Vitale kernen en gezonde buurten
3. Natuurinclusieve en klimaatadaptieve regio

We zien deze drie programmalijnen als sterk samenhangend. Door gelijktijdig via deze drie programmalijnen te investeren in de leefbaarheid en de sociaaleconomische structuur zetten we een forse stap op weg naar een duurzame, vitale en toekomstbestendige Regio Zwolle.

In vergelijking met de Regio Deal Regio Zwolle 3e tranche is de aanpak anders; de nieuwe Regio Deal is toegekend op basis van een propositie met daarin ambities en eerste resultaten, nog zonder volledig initiatievenboek. In de komende maanden verkennen wij met elkaar hoe de inhoud uit de propositie een verdere detaillering krijgt naar uitvoering. En met elkaar betekent in deze: met partners binnen de regio, maar ook samen met onze Rijkspartners.

Om deze Regio Deal met het Rijk te sluiten dient een convenant te worden opgesteld. In het convenant wordt beschreven welke brede welvaart uitdagingen Regio Zwolle ziet, welke integrale aanpak wij beogen, hoe de financiële opbouw van de Regio Deal Regio Zwolle eruit ziet en hoe het partnerschap Rijk – Regio wordt vormgegeven. Het Rijk wenst het concept convenant rond 1 mei 2024 te ontvangen, zodat tijdens een Rijk – Regio overleg in juli 2024 de vaststelling van het convenant plaats kan vinden. De beoogde ondertekening van het convenant is voorzien in september 2024. Aanvullend op het convenant werken we aan een regionaal initiatievenboek. Dit initiatievenboek moet gezien worden als onderlegger bij het convenant waaruit duidelijk wordt welke uitvoering er wordt gerealiseerd, door welke partners, met welke projectbegroting en geeft inzicht in monitoring. Dit initiatievenboek is een rollend document, wat betekent dat gedurende de looptijd onderdelen er aan toegevoegd kunnen worden (we werken met drie tranches: voorjaar 2024, najaar 2024, voorjaar 2025). Het initiatievenboek wordt vastgesteld door het Algemeen Bestuur op aanbeveling van de begeleidingscommissie Regio Deals en maakt geen onderdeel uit van de ondertekening door het Rijk.

Inhoudelijk kader en toetsingscriteria

We starten niet vanaf nul voor wat betreft het proces van dealmaking: [de propositie Regio Deal](#) (als afgeleide van de Meerjarige Agenda Regio Zwolle / MJA) zoals vastgesteld door het Regio Bestuur is het inhoudelijk kader. Daarin zijn de volgende subopgaven benoemd:

Eerste programmalijn: Toekomstbepalende bedrijven

- Excellente ondernemersdienstverlening
 - o Verhogen verandervermogen mkb-bedrijven om zo in te kunnen spelen op transities (klimaat, energie, digitalisering, circulariteit, veranderende arbeidsmarkt).
- Faciliteren leven lang ontwikkelen
 - o Wendbare beroepsbevolking, vergroten werkzame beroepsbevolking, arbeidsbesparende innovatie, versterken aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt.
- Werklocaties
 - o Bestaande werklocaties versterken qua toekomstbestendigheid
 - Investeren in fysieke aspecten (openbare ruimte)
 - Investeren in versterken duurzaamheid en gezondheid (energietransitie, vergroening, gezonde werkomgeving)
 - Investeren in versterken sociaal-economische aspecten (organiserend vermogen op bedrijventerreinen, voorzieningen en toekomstgerichtheid van de economische activiteiten)
 - o Bestaande locaties voor relocatie (relocatie moet een bijdrage leveren aan realisatie woningbouwplannen).
- Innovatieomgevingen
 - o Versterken innovatieclusters
 - o Versterken samenhang tussen innovatieclusters
 - o Versterken start-up en scale-up klimaat
 - o Versterken leerlijn onderwijs naar bedrijfsleven

De tweede en de derde programmalijn verbinden we waar mogelijk in gebiedsarrangementen voor Vitale kernen en gezonde buurten & Natuurinclusieve en klimaatadaptieve regio

In deze Regio Deal willen we met integrale gebiedsarrangementen werken. Vanuit de ervaring dat een gecombineerde aanpak meest effectief is, pakken we de sociaal-economische problematiek en fysieke leefomgeving integraal aan. We sluiten aan bij de acht gebieden als beschreven in de Verstedelijkingsstrategie (te weten: Flevoland, IJssel-Vecht Delta, Kop van Overijssel, Zuidwest Drenthe, Vechtdal, Salland, Kop van de Veluwe en Zwolle) en vragen regio's zichzelf te organiseren.

Initiatieven die geografisch in meerdere subregio's vallen, worden gevraagd in te dienen in de subregio waar het zwaartepunt ligt.

Met deze aanpak is het mogelijk te komen tot een samenhangend pakket aan initiatieven die bijdragen aan een aanpak die schaalbaar is en zo extra impact realiseert ten behoeve van de brede welvaart. Het gebruik maken van arrangementen zorgt er tevens voor dat het mogelijk is om grote en kleine initiatieven van een brede (gebieds)coalitie samen te brengen. Onderdelen vanuit de Regio Deal propositie die binnen de gebiedsarrangementen kunnen vallen, zijn:

- Aanpak vitale kernen en gezonde buurten
 - o Voldoende bereikbare voorzieningen, blijven wonen in je dorp, versterken lokale economie, noaberschap, duurzaamheid
 - o Versterken sociale cohesie
- Positieve gezondheid
 - o Inrichten aantrekkelijke buitenruimten: veilig, groen, gezond, koel en klimaatadaptief
- Natuurinclusief en klimaatadaptief ontwikkelen (bebouwd gebied en landelijk gebied).
 - o We investeren in concrete projecten in de regio, met grote betrokkenheid van lokale gebiedspartners en inwoners. De ontwikkelingen dragen bij aan nieuw (handelings-) perspectief voor het klimaatadaptief en natuurinclusief ontwikkelen.

Tenslotte zijn er binnen de tweede en de derde programmalijn initiatieven mogelijk die niet in het gebiedsarrangement vallen:

- Groenfonds
 - o Oprichten of uitvoeren groenfonds voor lokale of subregionale initiatieven t.b.v. maatregelen op particulier gebied
- Kennisprogramma ruimtelijke ordening
- Groen – blauwe regio
 - o Actief kennisnetwerk
 - o Regionaal biodiversiteitsonderzoek
 - o Regionale hittestscan
 - o Langetermijn verkenning klimaatadaptatie (watersysteem)
 - o Handboek natuurinclusief ontwikkelen
- Connected care
 - o Experimenten gericht op realiseren van nieuw en / of arbeidsbesparend zorg- en welzijnsaanbod

Criteria

Regio Deal initiatieven moeten binnen de hierboven beschreven subopgaven passen. Initiatieven die niet binnen de beschreven subopgaven passen, zijn niet kansrijk voor de Regio Deal. Initiatieven die wel hierbinnen passen, worden getoetst aan een lijst met criteria die door Rijk en Regio samen zijn opgesteld. Het gaat om de volgende criteria:

- Mate waarin het initiatief impact heeft op de ambities van Regio Zwolle (als verwoord in de MJA en propositie Regio Deal).
- Mate van bijdrage aan de verbetering van de (sub)regionale brede welvaart.
- Mate waarin het initiatief schaalbaar is.
- Mate van gezamenlijke uitvoering door verschillende regionale partners.
- Mate van complementariteit ten opzichte van bestaande activiteiten.
- Mate van concreetheid richting uitvoering (inhoudelijk en financieel).
- Mate van financiële hardheid.

Zie voor nadere toelichting op de criteria de webpagina op datdoetdedeal.nl

Verder is het goed op te merken dat de Regio Deal gelden in ieder geval niet bedoeld zijn voor de aanleg van harde infrastructuur (wegen, spoorwegen, waterwegen) of bouw van woningen of ander vastgoed.

Werkwijze voor regiobrede initiatieven die vallen onder regie van het Regio bureau

Een aantal initiatieven valt onder regie van het Regio bureau. Het gaat om drie regiobrede initiatieven:

- Ondernemersdienstverlening
- Leven Lang Ontwikkelen
- Kennisprogramma ruimtelijke ordening

Voor het kennisprogramma ruimtelijke ordening geldt dat dit onderzoeken zijn die relevant zijn voor alle regionale partners. Deze worden onder coördinatie van het Regio bureau uitgevoerd of uitgezet bij externe partijen. Voor de subopgave Ondernemersdienstverlening met de subopgaven verhogen verandervermogen van mkb-bedrijven en faciliteren Leven Lang Ontwikkelen geldt dat deze onderwerpen letterlijk voortkomen uit de Meerjarige Agenda Regio Zwolle. Daarom worden deze uitwerkingen gecoördineerd door het Regio bureau. Indien een partner wil aanhaken met een lokaal of subregionaal initiatief dat hierbinnen past, kunnen zij zich melden bij het programmteam via regiodeals@zwolle.nl. Deze drie initiatieven zullen zich ook presenteren tijdens de regionale oplopen.

Financieel kader

De € 30 miljoen Rijksbijdrage verplicht de Regio tot minimaal € 30 miljoen regionale cofinanciering, waarbij ieder initiatief minimaal 50% regionale cofinanciering moet bijdragen. In de propositie hebben wij het Rijk het bod gedaan om iedere Rijksbijdrage te matchen met een dubbele regionale cofinanciering: de insteek is daarom nog steeds om met de Regio Deal Regio Zwolle een investering van € 90 miljoen à € 95 miljoen te realiseren en daarmee ons aanbod aan het Rijk gestand te doen. In de propositie Regio Deal is een eerste financiële opbouw van de regionale cofinanciering gedaan. Dit was een indicatie, waarbij in de periode tussen nu en medio 2025 via besluitvorming door Raden, Staten en Besturen de definitieve regionale cofinanciering per partner wordt vastgesteld. Dit proces doorlopen wij op basis van de Regio Deal initiatieven die worden uitgewerkt.

De Regio Deal Regio Zwolle bouwt voort op de ambities zoals beschreven in de MJA. Omdat de Regio Deal voortbouwt op de MJA kan de gemeentelijke cofinanciering door gemeenten op de deelopgaven Economie, Arbeidsmarkt en Ruimte als cofinanciering op de Regio Deal worden gemarkeerd. Indien de omvang van het initiatief groter is dan de gemeentelijke bijdrage aan de MJA, dient de regionale cofinanciering aanvullend op de bijdrage aan de MJA gevonden te worden via matching met de reguliere begroting van de betreffende organisaties of via een aanvullende aanspraak op de algemene middelen (na besluitvorming door betreffende bestuursorgaan).

Vervolgproces

In de komende periode wordt geschreven aan het convenant en het initiatievenboek. Het convenant wordt geschreven door het programmteam Regio Deals en daarbij wordt aangesloten op de tekst uit de propositie Regio Deal. Het regionale initiatievenboek wordt in meerdere rondes gevuld, waarbij budget beschikbaar is voor uitvoering in alle vier de jaren (de looptijd van de Regio Deal 5^e tranche is namelijk 2024 – 2028). Elke ronde van projecten inventariseren kent meerdere processtappen, te weten:

- a. Voormelden initiatief
- b. Gesprek met programmacoördinator(en)
- c. Opstellen projectplan
- d. Regionaal moment ter reflectie en verrijking
- e. Indienen projectplan bij programmteam

- f. Advies onafhankelijke adviescommissie
- g. Regionale bespreking en / of besluitvorming
- h. Indienen projectplan bij regio kassier
- i. Toetsen en beschikken door regio kassier
- j. Overgaan tot uitvoeren, monitoren, verantwoorden

Voormelden van initiatieven kan via het voormeldformulier op www.datdoetdedeal.nl

De voormelding is bedoeld om in kaart te krijgen welke initiatieven binnen de criteria passen. Het programmateam Regio Deals inventariseert de aangedragen initiatieven en verzorgt een eerste gesprek met de programmacoördinator(en) van de betreffende programmalijn(en). In dat gesprek wordt samen gesproken over de passendheid binnen de propositie Regio Deal en wordt verkend hoe het voorstel verrijkt kan worden (op inhoud en bijvoorbeeld ook op verbreding van betrokken projectpartners).

Indien een initiatief als kansrijk wordt bestempeld (op basis van eerste toetsing aan de beschreven criteria), wordt de indiener(s) gevraagd om een projectplan te schrijven op basis van een door het programmateam beschikbaar gesteld format. Dit plan is de basis voor de input richting het initiatievenboek, de pitch tijdens het regionale moment ter reflectie en verrijking, en uiteindelijk ook de bespreking met de onafhankelijke adviescommissie en de regionale besluitvorming.

Op 25 april en 25 juni worden als onderdeel van de eerste ronde inventariseren van initiatieven regionale bijeenkomsten georganiseerd. Deze regionale bijeenkomsten zijn vrij toegankelijk voor vertegenwoordigers van organisaties binnen de Regio Zwolle samenwerking. Initiatieven die als kansrijk zijn bestempeld, worden gevraagd om hun initiatief tijdens één van deze dagen te pitchen voor de aanwezigen. Deze bijeenkomsten zijn bedoeld als tweede stap richting het verrijken van initiatieven. Partijen kunnen bepalen waar zij kansrijke aanhaakmogelijkheden zien, of andersom: partijen kunnen uitgedaagd worden om aan te sluiten bij. Tijdens deze dagen zijn ook de vertegenwoordigers van de subregio's uitgenodigd, om te bezien met welke initiatieven zij het gebiedsarrangement kunnen verrijken.

De stap van regionale besluitvorming is een tweeledige:

- Voor wat betreft de inhoud worden de initiatieven en de gebiedsarrangementen geagendeerd voor bijvoorbeeld de portefeuillehoudersoverleggen, boards en stuurgroep Ruimte alvorens bespreking in het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur.
- Voor wat betreft de financiën worden initiatieven, gebiedsarrangementen en hun (regionale) financiering teruggelegd in de gremia met budgetrecht (Raden, Staten, Besturen).

Nadat deze stappen zijn doorlopen, moet nog de laatste formele stap worden doorlopen: toetsen en beschikken door de Regio Kassier. Deze toets is met name gericht op de juridische passendheid en toets op staatssteun. Pas na het ontvangen van een beschikking is een initiatief aangemerkt als Regio Deal Regio Zwolle project en kan worden overgegaan tot uitvoering.

Contact

Voor vragen kunt u zich richten tot het programmateam Regio Deals via regiodeals@zwolle.nl. Ook kunt u initiatiefnemers die zich bij u melden hiernaar verwijzen.